

MARTYNAS MAŽVYDAS
NATIONAL LIBRARY
OF LITHUANIA

Výměnná návštěva v termínu 16. – 20. 10. 2017

Jitka Kutmon, Soňa Vondráková

Představení

- Litevská národní **kulturní instituce** působící v oblasti šíření informací, kultury, vědy a vzdělávání, která provádí knihovnickou činnost a zajišťuje státní informační politiku
- Pojmenovaná po autorovi první tištěné knihy v litevském jazyce
- Je k dispozici všem uživatelům – včetně dětí
- Funguje i jako parlamentní knihovna
- Byla založena v roce 1919, od roku 1963 sídlí na stejné adrese ve Vilniusu
- V letech 2008 – 2016 prošla rekonstrukcí

Obr. 1 - Čelní pohled

O knihovně

- Přijímá povinný výtisk
- Samoobslužný výpůjční protokol
- RFID čipy u jednotek ve studovnách + u jednotek, které si právě čtenář chce půjčit domů -> RFID čipy se dolepují na 3 místa v knize
- RFID brána jen u vstupu do budovy, kde je ostraha
- Budova je otevřená všem, platí se pouze za služby
- Uživatelský průkaz stojí 3 EUR a je platný ve většině litevských veřejných knihoven; slevy pro studenty, děti, důchodce, zdravotně postižené, sirotky
- Nemají dopravník

Obr. 2 - Po vstupu do knihovny

Několik čísel...

- 6 600 000 dokumentů ve fondu
- 12 studoven
- Přes 400 zaměstnanců
- 9 pater skladišť
- Otevírací doba ve všední dny 8 – 21 hodin, sobota a neděle 10 – 18 hodin

Služby pro uživatele

- Studijní místa, pracovní místa, relaxační místa
- Výpůjčky, kopie
- Referenční služby
- Meziknihovní služby
- Elektronické zdroje, speciální software pro tvorbu hudby, videí, programování
- Specializované dílny a studovny
- Prohlídky s průvodcem o službách, prostorách a historii budovy –
bezplatné, hodinové, pro 4 – 20 lidí, v litevštině, ruštině a angličtině
- Hlídaní dětí – viz <https://www.lnb.lt/en/services/for-visitor/children-s-activity-centre>

Služby pro knihovny

- Poradenství
- Tvorba metodik
- Terminologie
- Právní podpora
- Tvorba statistik

Knihovna jako kulturní centrum

- Odd. komunikace má více než 20 zaměstnanců
- V roce 2016 připravili společně s dalšími odděleními **424 událostí**, které navštívilo **86 500 návštěvníků**
- Jedná se o akce: výstavy, diskuze, setkání, přednášky, koncerty, recenze filmů, tvůrčí dílny, ...

Virtuální zdroje a služby

- Katalogy knihovny <https://lnb.libis.it/>
- Souborný katalog <https://www.ibiblioteka.it/libis-portal/document-search>
- Multivyhledavač Ebsco Discovery Service
- Digitální knihovna (VEPIS, VEPS) <http://www.epaveldas.it>
- Licencované zdroje <https://www.lnb.it/en/discover/resources/databases>
- Výuková IT platforma www.pluralsight.com
- Vytvořili aplikaci pro děti „Hudebník“ – obsahuje hudební hry a tvorbu
- Portál veřejných knihoven www.ibiblioteka.it
- Ptejte se knihovníka <https://www.ibiblioteka.it/libis-portal/upr-ask-librarian-new>

Co zlepšují

- Služby na dálku
- Rozvíjí a modernizují webové stránky
- Vylepšují Facebook (rok 2016 - 8 414 návštěv) – nezbytný k propagaci kulturních akcí
- Digitalizují - počet nahraných stran za rok 2016: 211 600

Rekonstrukce

- 29. září 2008 Litevská národní knihovna a AB YIT Kausta podepsaly dohodu o rekonstrukci hlavní budovy Litevské národní knihovny
- Knihovna byla znovu otevřena 2. 9. 2016

Obr. 3 – rekonstrukce

Rekonstrukce v letech 2008 - 2016

Finance

- Rekonstrukce byla provedena z prostředků Státního investičního programu a částečně z Fondu soudržnosti Evropské unie a ze státního rozpočtu Litevské republiky.
- Celkové náklady na rekonstrukci hlavní budovy Litevské národní knihovny byly **25 910 125 EUR**.

Architektura a design

- Autoři projektu rekonstrukce Národní knihovny - UAB „Společné architektonické dílny“, vedoucí projektu Leonila Majeriene, vedoucí části projektu - Arūnas Andrašiūnas.
- Architekti architektonického studia "2XJ" Jokūbas Jurgelis, Laimis Valančiūnas a Jurga Marcinauskaitė se postarali o interiérový design.

Proces a dokončení

- Rekonstrukce měla být provedena do roku 2011. Dne 30. června po vypuknutí hospodářské krize došlo k přerušení financování a byla podepsána dodatečná dohoda o prodloužení projektu do roku 2016.

Otevření hlavní budovy knihovny

- Budova byla otevřena veřejnosti v roce 2016.

Během rekonstrukce byla zcela přebudována skladiště – zvýšena kapacita na 9 pater.

Obr. 4 – stržená skladiště

Byly také vytvořeny nové galerie ve studovnách – zvýšení kapacity míst a zlepšení statiky budovy

Obr. 5 – galerie

Během rekonstrukce

- Přijata bezpečnostní a organizační opatření pro zajištění provozu v extrémních situacích
- **Vybudován rozsáhlý kamerový systém**
- Obnova informačních a telekomunikačních technologií – **zcela nový HW i SW**
- Do studoven byly instalovány samoobslužné terminály, kde má uživatel po přihlášení pomocí průkazu přístup k internetu a licencovaným zdrojům
- Do všech prostor byly nainstalovány dveře se skleněnou výplní

Veřejný prostor

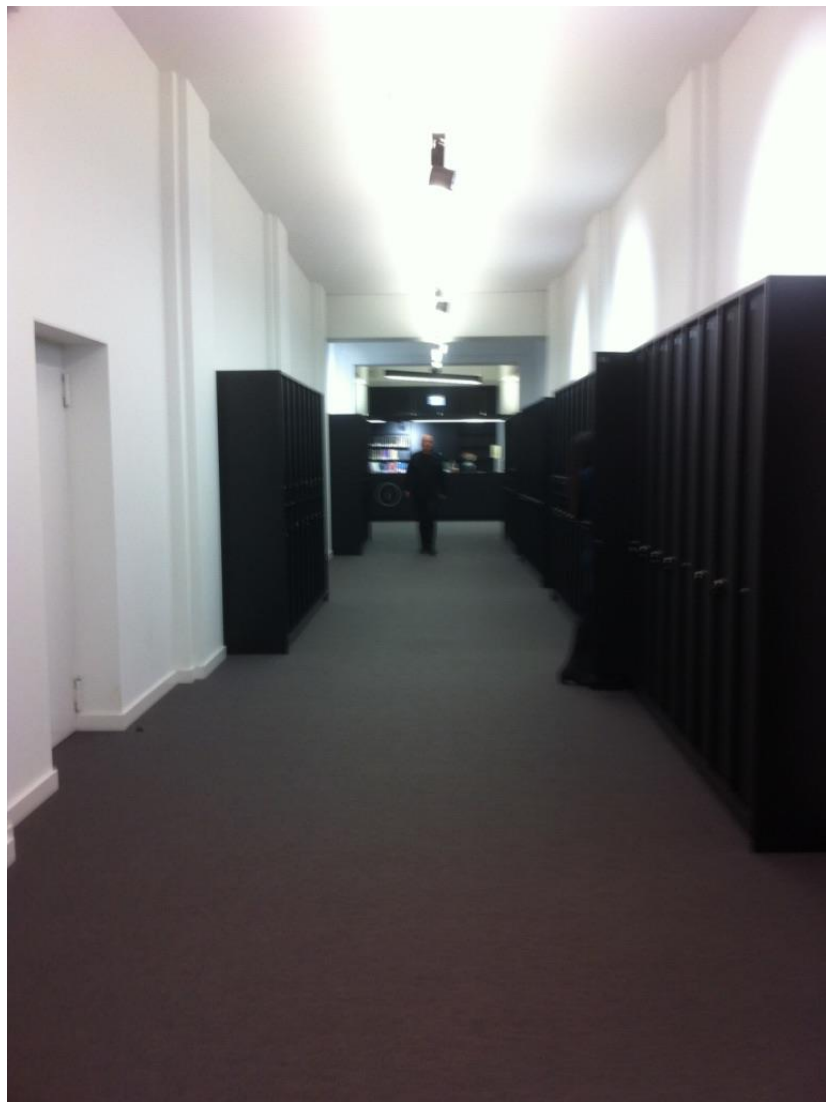
- Volně přístupné:
  - Atria, která se nachází v okolí schodiště v každém patře
  - Studovny
  - Výstavní prostory
  - Sál pro besedy
  - Kavárna
  - Prodejna knih
- Přístupné pouze s platným průkazem:
  - Dětský denní stacionář – hlídání dětí uživatelům knihovny
  - 4 skupinové místnosti s promítačkou a plátnem – pro max. 10 lidí; rezervují se dopředu, 1 osoba má nárok na 2 hodiny (více osob = více hodin)
  - Kinosál – rezervuje se dopředu
  - Poslechová místnost – rezervuje se dopředu
  - Umělecká laboratoř – rezervuje se dopředu

Obr. 6 - Výpůjční pult

Obr. 7 - Pohled na vstupní dveře a infopanel

Obr. 8 - Šatní skříňky

Obr. 9 - Uzamykatelné věšáky na kabáty

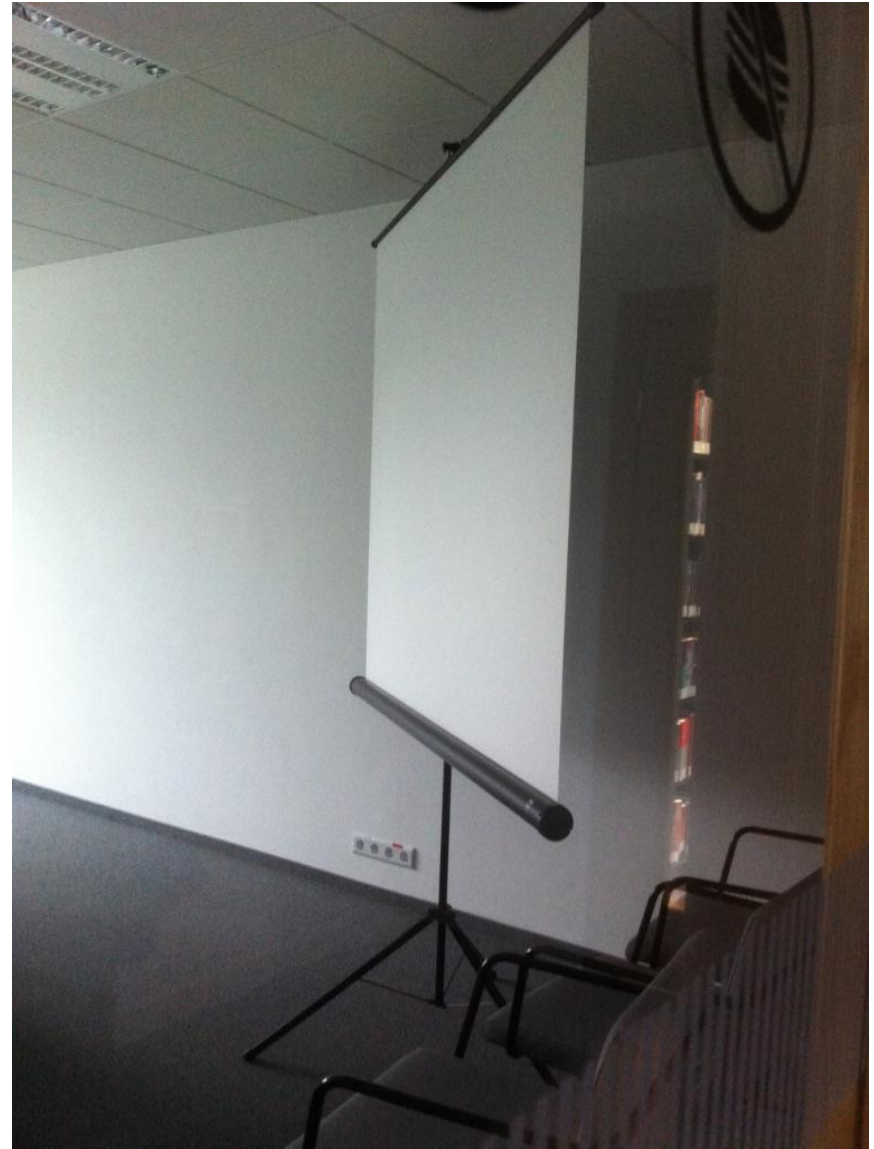
Obr. 10 - Dveře s automatizovaným otvorením

Obr. 11 - Toaleta s madly, ktoré unesou i ťažké váhy + bezpečnostný panel

Obr. 12 - Skupinová místnost 1

Obr. 13 - Skupinová místnost 2

Obr. 14 - Umělecká laboratoř 1

Obr. 15 - Umělecká laboratoř 2

Obr. 16 - Kinosál se stohovatnými židlemi

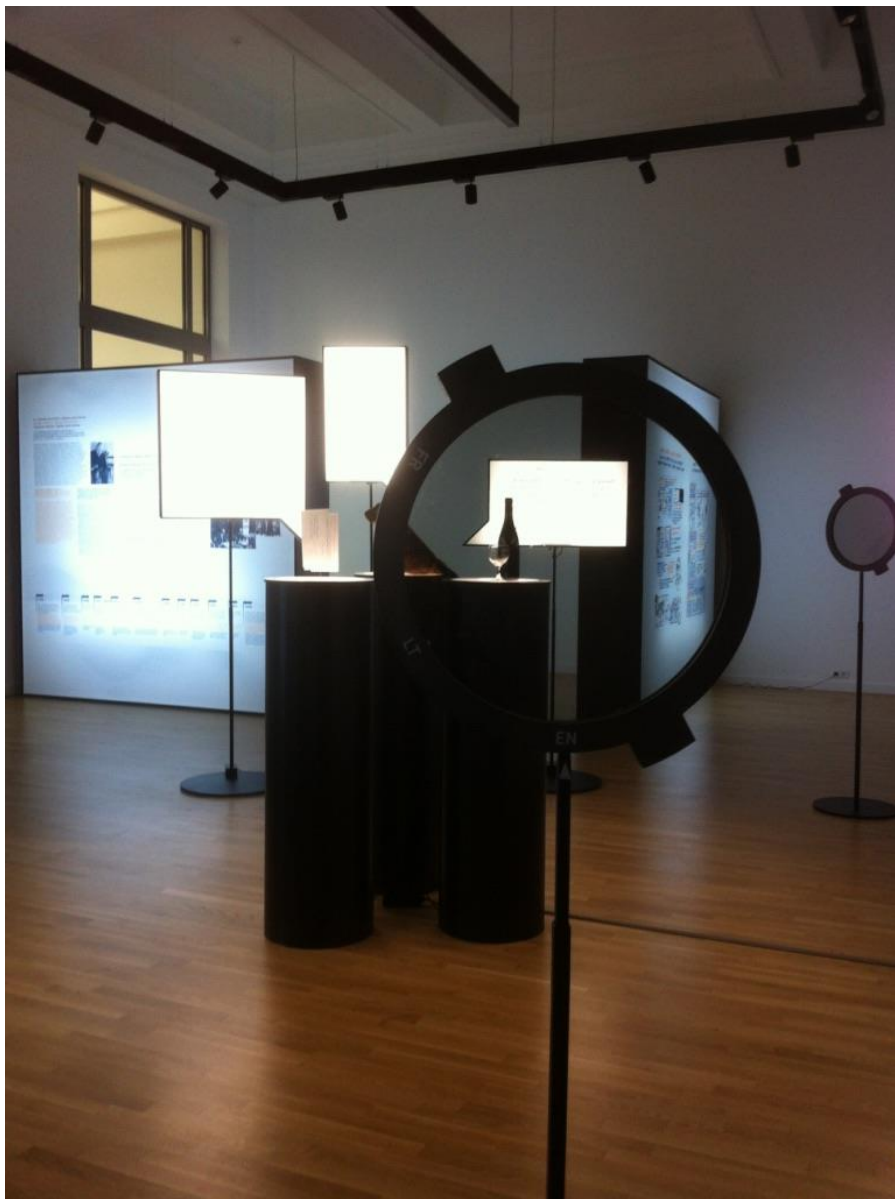

Obr. 17 - Poslechová místnost 1

Obr. 18 - Poslechová místnost 2

Obr. 19 - Výstavní prostor 1

Obr. 20 - Výstavní prostor 2

Absenční / prezenční výpůjčky

- 6000 svazků umístěných v atrium a na chodbách je určeno k absenčnímu půjčování
- Další absenční svazky je možné vyžádat ze skladiště do samostatné místnosti, kde je umístěno jak zařízení k samoobslužné výpůjčce, tak k samoobslužnému vracení
- V příručních knihovnách studoven jsou svazky prezenční

Obr. 21 - Systém pro samoobslužné vracení – čelní pohled

Obr. 22 - Systém pro samoobslužné půjčování

Obr. 23 - Systém pro samoobslužné vracení – služební prostory

Studovny pro dospělé

- Humanitní studovna – 8000 svazků, 40 studijních míst
- Studovna společenských věd – 8000 svazků, 40 studijních míst
- Volnočasová literatura k absenčnímu půjčení – 6000 svazků umístěných v chodbách a atriu knihovny
- Litevská studovna – 6000 svazků
- Hudební a výtvarná čítárna – knihy a elektronické zdroje o hudbě a výtvarném umění, noty, notační software s MIDI klávesnicemi, interaktivní kreslicí desky, syntezátor, software pro editaci zvuku a videa, zařízení pro přehrávání různých médií: vinyly, pásky, CD a videa
- Studovna vzácných knih a rukopisů
- Studovna médií – periodika a referenční literatura
- Centrum demokratických studií Adolfa Damušise
- Židovské výzkumné centrum
- Letní čtenářská místnost v Palanze – variace na městskou knihovnu v turistické oblasti

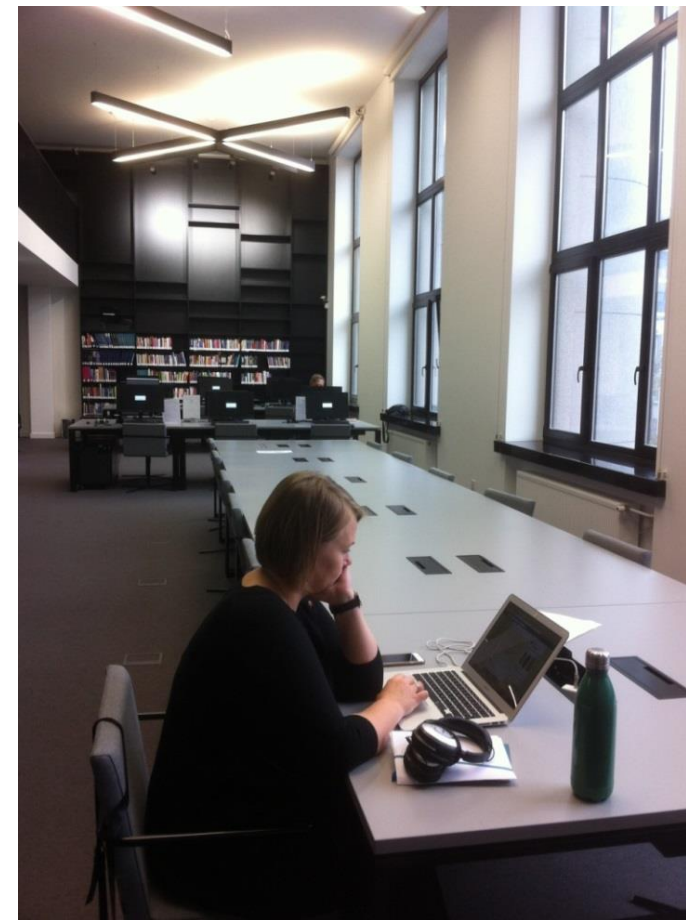

Obr. 24 – Jednopatrová studovna se samoobslužnými pracovními místy; vzadu relaxační místa; vpravo infopult

Obr. 25 – Studovny s galerií – přízemí 1

Obr. 26 - Studovny s galerií – přízemí 2

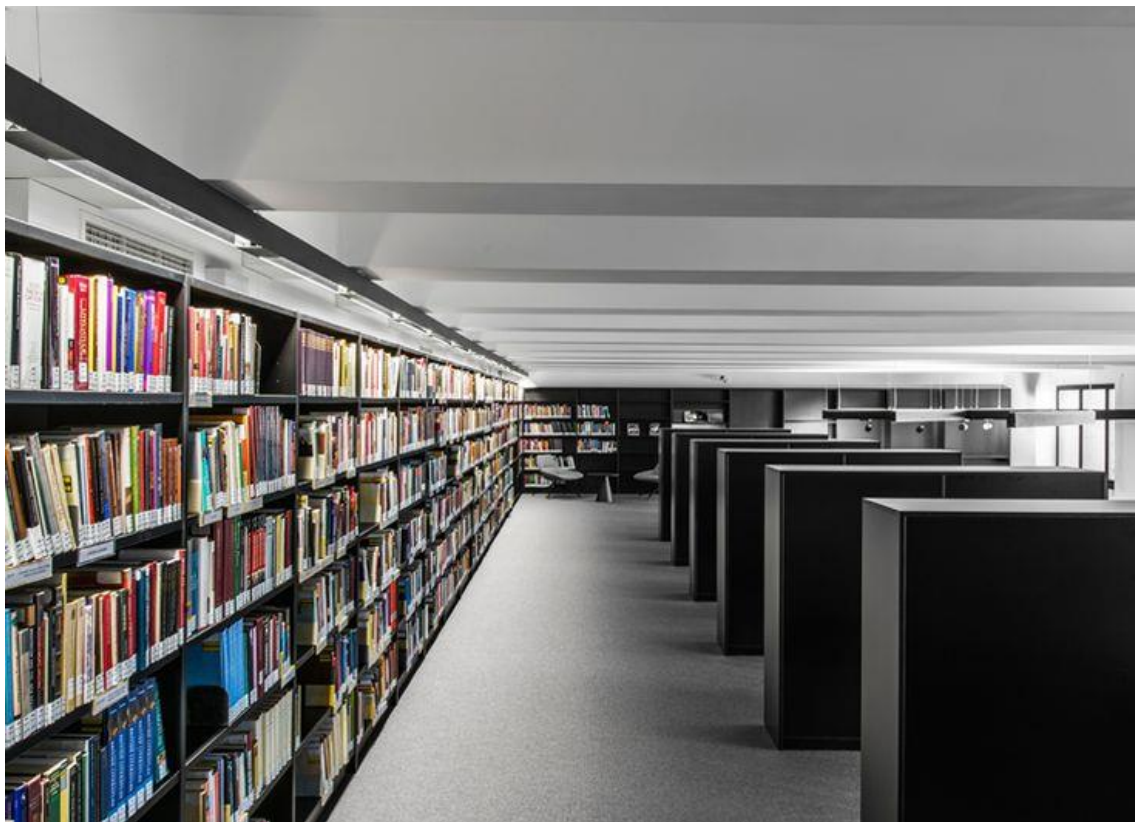

Obr. 27 – Studovny s galerií – schodiště, pod ním vysoká křesla a odkládací stolek

Obr. 28 – Studovny s galerií – přízemí; vlevo pojízdný uzamykatelný box

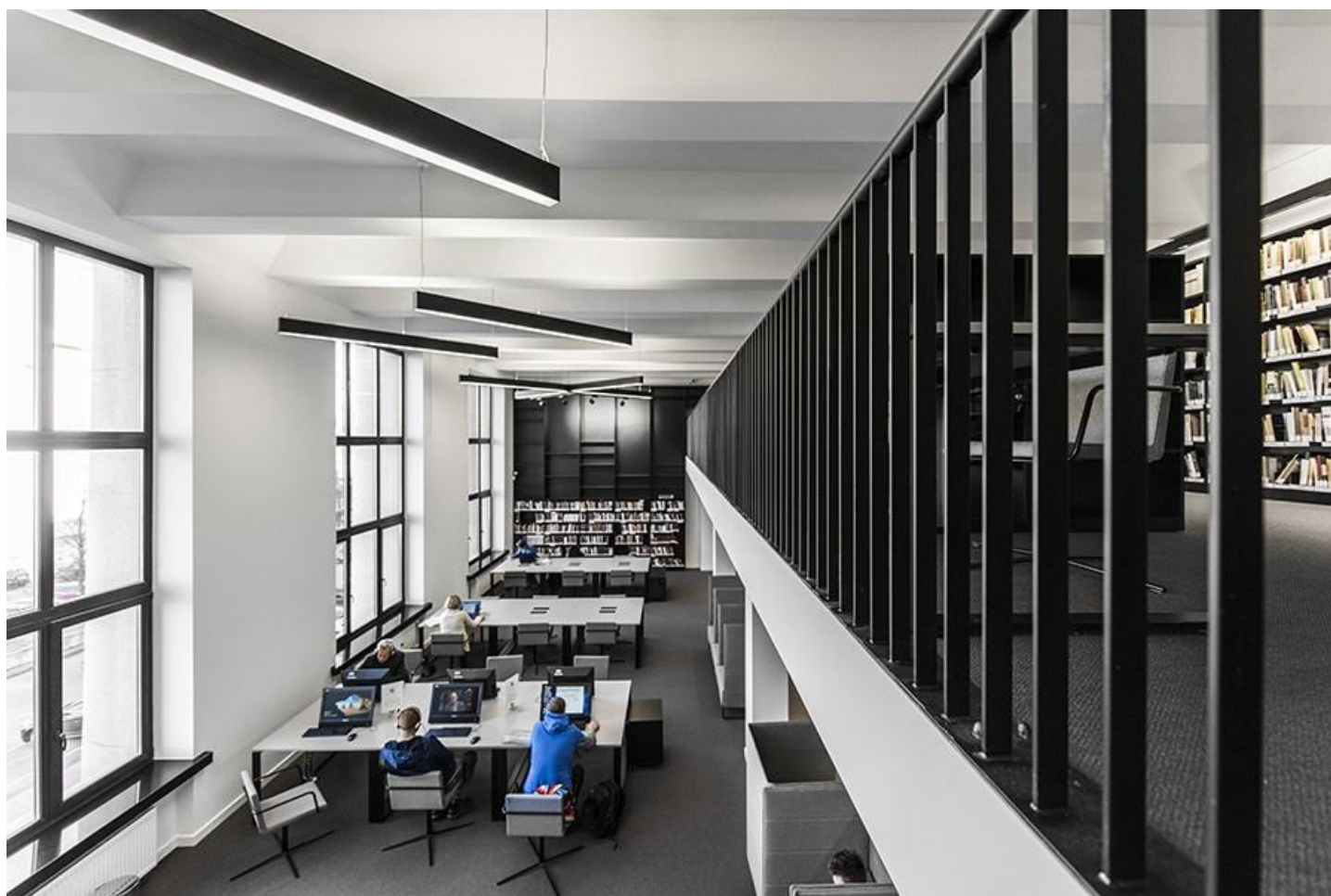
Obr. 29 – Studovny s galerií – galerie s individuálními pracovními místy

Obr. 30 – Studovny s galerií – galerie s individuálními pracovními místy (stůl se zásuvkou, volný + uzamykatelný odkládací prostor

Obr. 31 – Studovny s galerií – galerie s běžnými studijními místy

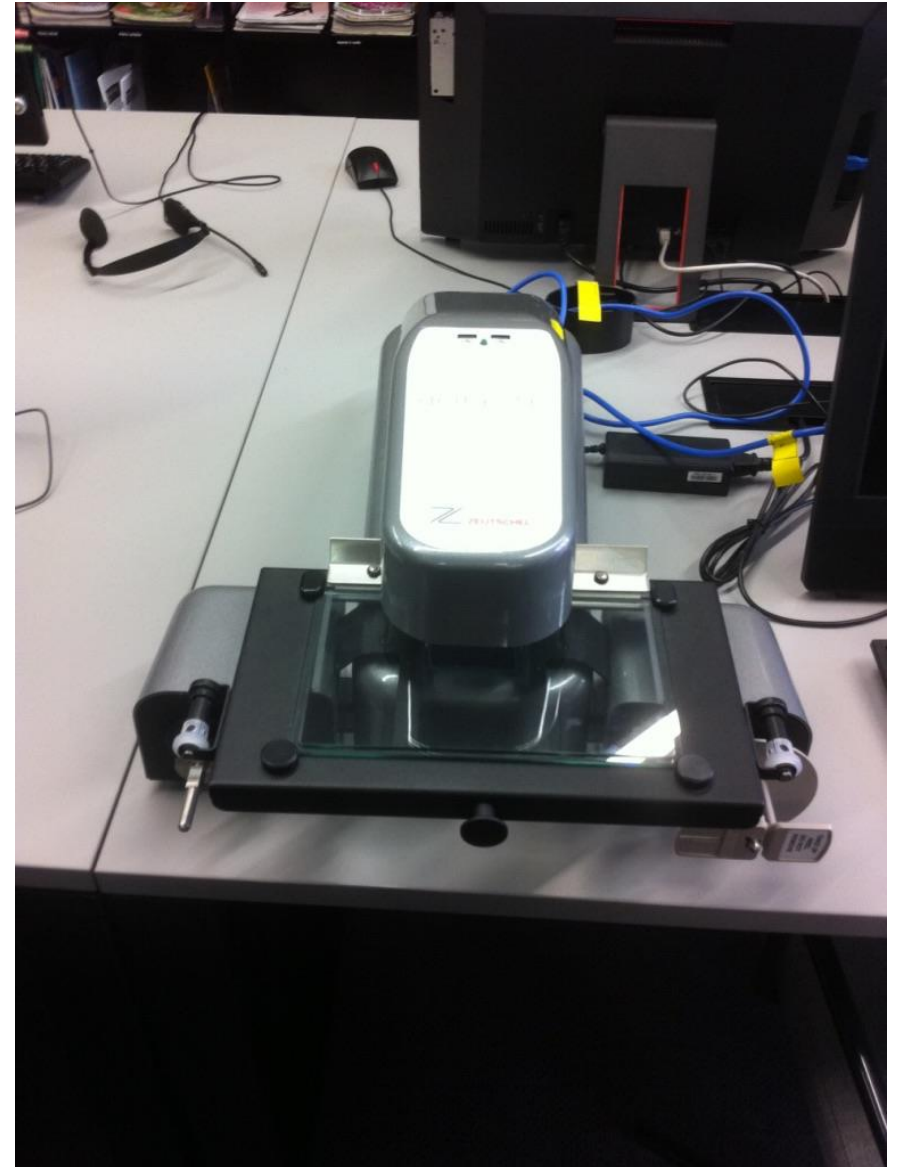

Obr. 32 – Studovny s galerií – pohled z galerie

Obr. 33 - Vybavení studoven – odpočinková místa

Obr. 34 - Vybavení studoven – čtečka mikrofilmů

Obr. 35 - Hudební studovna 1

Obr. 36 - Hudební studovna 2

Obr. 36 - Hudební studovna - syntezátor

Obr. 37 - Hudební studovna – interaktivní kreslicí deska

Obr. 38 - Hudební studovna - zařízení pro přehrávání různých médií

Studovny pro děti a mládež

- Studovna pro děti a mládež
- PATS SAU – otevřená dílna pro děti a mládež. Nabízí 20 pracovních stanic, vybavenou dílnu (nářadí), 3D tiskárnu, plotter, tepelný lis, mini sublimační tiskárnu, součástky pro robotiku a elektroniku, počítače s potřebným softwarem pro programování a jiné projekty. Nabízí programy pro skupiny - od stavění robotů až po vyrábění filmů
- Dětské centrum „Hračkotéka“ – hlídání dětí od 3 do 6 let

Obr. 39 - PATS SAU

Obr. 40 - Hračkotéka

Speciální prostory

- Nahrávací studio – placená služba na objednání
- Konferenční sál pro 120 osob s teleskopickým systémem křesel, aby křesla šla snadno přemístit – lze pronajmout

Obr. 41 - Nahrávací studio

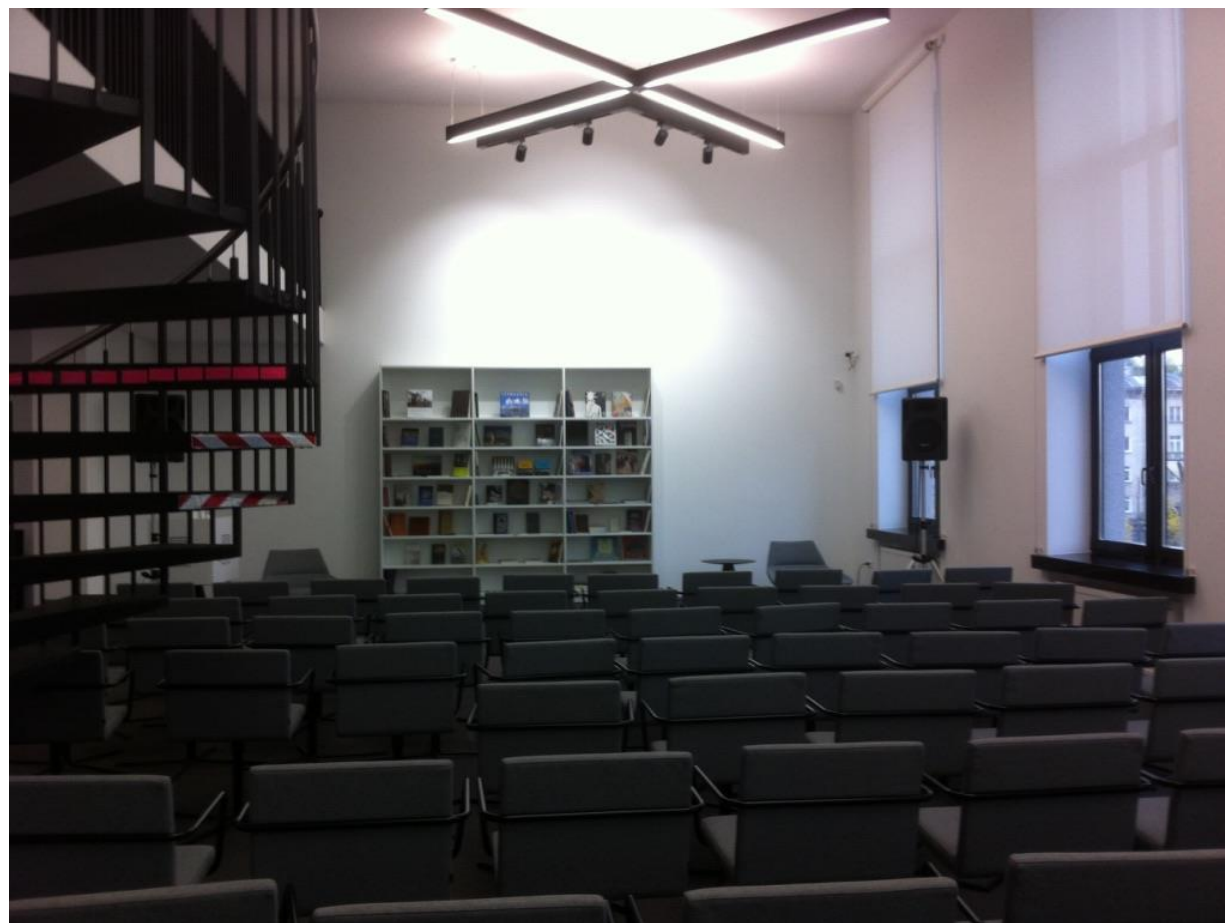

Obr. 42 - Nahrávací studio – školený personál

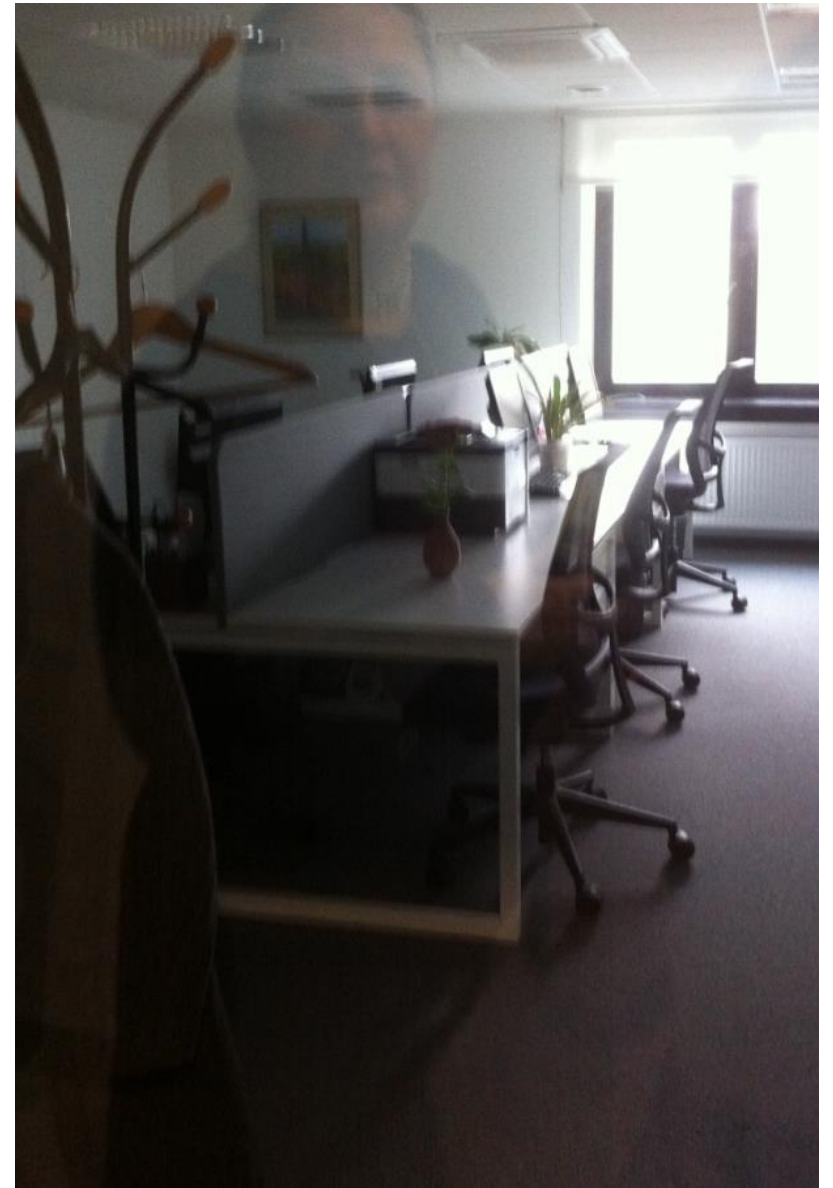
Obr. 43 - Konferenční sál

Obr. 44 - Sál pro besedy

Služební prostory

- Služební prostory jsou odděleny od uživatelských prostor chodbami na čipové karty
- Všechny nábytek i počítačové vybavení je nové
- Pracovníci mají své vlastní pracovní místo, včetně pracovníků přímých služeb
- Zaměstnanci mají k dispozici restauraci

Obr. 45 - Kancelář pro pracovníky přímých služeb

Děkujeme za pozornost